

Womhaj Bóh!

Cyklo 18
3. meje

Łétnik 6.
1896.

Szerebke njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kóbotu w Szmolerszej knihiczišcežetni w Budyschinje a łu tam dostać sa sztwórtlétnu pschedplatu 40 nr.

Njedzela Kantate.

Saf. 1, 12—21.

Bóh luby Snjes.

Husto je czeźto do luboscze Božeje wëricz. Wiele jich je, kotřiz bjes pschemyhlenja kóbu praja: Bóh je luboscź — woni njewjedza, tak czeźto druhim druhdy je, to wëricz. — Psched nëschtó lëtimi cjinjesche w Schottlandskej wiele stow schullskich dźeći se kwojimi wuczerjemi wulët na hory. Na puczju jedyn želesniški czać i druhim hromadze sjedze. Žalostne njesbože ło sta a wbohim staršim, kotřymž wo tym telegrafowachu, niczo njewosta hać se žarowazej wutrobu rosmjeczene stawy kwojich lubuškow hromadzić. Tak czeźto je tym było, do „Boha lubeho Snjesa“ wëricz. — Druhi pschiklad. Szwërna, lubowaza macź, kotraž je ło sa kwoje dźeći i napinanjom wschittkich kwojich mozow starała, wumrie; nan kotřiz je wopilz a kamo pschi rowje kwojeje žony stróšby njeje, žiwu wostanje. Wbohe dźeći! prajimy a ło prashamy: Je Bóh mudry, je Bóh luboscź? — Tak wiele martrarjow bë w bëhu czaša na žalostne waschnje cźwilowaných a skónzowaných. Njetschepoze nam rufa, hdyž dyrbymy wysche wschittkich podawkow šwëtných stawišnow pišacź: Je Bóh luby Snjes? — a tola pschi tym wschëm bychmy my blisko widžazu a njerosomni byli, hdy bychmy po swonkowym idaczu kudzicź chzpli. Wot jeneho tych mužow, kotřymž mamy ło sa bibliju dźakowacź a kotřiz łu ło bóle dnyli my i hudanczkami nascheho žiwjenja a i byczom Božim sanoschowali, wot japoshtola

Sakuba mamy my epistolu sztwórtjeje njedzele po jutrach Saf. 1, 12—21; kotrejež wuczbu my do tych kłowow wopšchimnjemy:

Hać ło runje selda czi,
Bóh kej na šle njemyšli;

pschetož 1. sztož i rufi nascheho Wótza pschindze, šle bycz njemóže, hdyž ło to tež jeho dźećom tak seldanje. Njeje to wopominanja hódne, ło husto runje czi, kotřychž horjo žiwjenja najbóle potrjechi, kotřiz łu w płomjenjach schčëpowzow, w subach dźiwich šwëratow, w cźwilach a jastwach kwojeho ducha horje dali, w dowërenju na Boha nje-khabłazy wostachu a ło samolicź njedachu, runjež czi nje-pscheczëljo hanjachu: Schtó je nětko wasch Bóh? Mamy my wjazy pscheczëpicź hać tamni japoshtoli a šwërnny šwëdkojo? wjazy hać czerpjer Šiob, wjazy hać najwjetschi czerpjer na kschizju? A woni wschitzy hać do pošlednjeho wodnychjenja ło kwojeho dowërenja k Bohu dzeržachu, dokelž woni na wuhudanje hudanczka kwojeho žiwjenja, na wotkryče potajnych puczow Božich w druhim šëpschim šwëcze czałachu, dokelž woni wjedžachu: Šbóžny je tón muž, kiž špytowanie injeke; pschetož hdyž wón šprawy šczynjony je, dostanje wón tu kónu teho žiwjenja, kotruž tón Snjes kłubik je tym, kotřiz jeho lubuja. A tak dyrbi ło někotre czeźte horjo teje semje sa špytowanie wobhladacź, w kotřymž maja ło naj-wošebnišche kšeseczijanište pocžinki, mëra, luboscź, ščërplicwošcź, ponižnoscź a pošluchnoscź wopofasacź, ło bychu junu kónowane byle. Wšchelafe, sztož ło nam prjedy kaž

njesbože sdaſche, ſo potom jako neſchto wupokaſa, ſchtož beſche k naſchemu lepſchemu. —

Hacž ſo runje ſeſda cži,
Bóh ſej na ſte njemyſli;

pſchetož 2. ſchtož je wopravdže ſte, kaž hrěch, i Božeje ruki njepſchińdže. Kať wopacžne to je wodžerjej ſwěta ſa ſte winu dawacz, ſchtož ma cžowjeť ſam ſebi pſchipiſacz. Hdyž nan ſwojemu džeicžu ſakaže i wohenjom hrajkacz a džećzo ſkladnoſcž wužije, hdyž nan domach njeje, tu pſchifaſnju pſcheſtupicž a ſo pódla ſtraſchnje wopali; tola nihto nanej winu njedawa. Tať njemože nihto Bohu winu dawacz, hdyž wón pſchi wſchěm ſakaſanju i loſchtami a žadoſcžemi ſwojeje wutroby tať doľho hrajka, doniž po ſłowje japoſchtoľa loſcht hrěch njeporodži a hrěch, hdyž je doľonjany, ſmjercž. Schtož na teho najwyſchſcheho ſwari a jemu ſa nuſu a hubjenſtvo ſwojeho žiwjenja winu dawa, njech ſo tola radſcho praſcha, hacž te poroſi jemu ſamemu njeſkuſcheja. To ſhubjenemu ſynei na myſle njepſchińdže, pſchicžinu hubjenſtwa w ſadžerženju nana pytač, ale wón praji: „ſa blaſn, ſo mojeho nana wopuſchcžich“. Tola ſamopóſnacže beſche přenja krocžel k ſbožownemu wobrocženju jeho žiwjenja k ponižnemu wrócženju do nanoweju rukow.

Hacž ſo runje ſeſda cži,
Bóh ſej na ſte njemyſli:

pſchetož 3. „Wſchitkón dobry dar a wſchitkón doľonjany dar pſchińdže i wyſofoſcže dele wot Wótza teho ſwětkla.“ Na kať wſchelate waſchnje ſo nam tole ſłowo kóždu džen, kóždu hodžinu wukladuje, ſo ſmny, hdžežkuliz džemy abo pohladamy, wobdacži wot dobrocžiwocže bjeſ pſcheměnjenja, bjeſ kónza! Hladaj do wotuczazeje ſtwórbny, kaťkuž ju nětko wohladaſch. Pohladaj tam na jelene kufi; hladaj na mlode ſnywy, kotrež khwatajo roſtu, ſo bychu nam khlěb ſkicžite; hlaj, kať ſchtožny ſakčěwaju. Wſchudžom je bliſto pſchitryte ſa Bože ſtworjenja, ſo ſchto wroncžk ſwój džakny kherluſch ſwěmajo ſo pſchezo wyſche ſběha, kať by nam pſchitwolacz chžnł: Wſchitkón dobry dar pſchińdže i wyſofoſcže dele. Abó dži dale do ſwojeho doma, hdžež je tebi twoja žona bliſto hižo pſchitryta a hdžež džecži wjeſele na nana cžakaju. Njejku tež wone, jako nadžija twojeho žiwjenja, twojeju woczow paſtwiwcžzo, njeje tež wona, twoja ſwěrna mandželka, dar i wyſofoſcže, ſo rad ſahłobujelch do bliſdowch paczerjow twojeho najſtarſcheho: „Džakuju ſo temu Knjeſej, pſchetož wón je dobrocžiwny a jeho dobrotu traje wěcžnje.“ A njewěrnó — ſo by hiſcže lepje tule dobrocžiwocž póinał a na nju ſwoje dowěrjenje ſtajił w wſchitkich hodžinach twojeho žiwjenja, njebudželch ſo podarmo wolacz dacž wot njeđželſkich ſwonow, ale ſebi w Božim pomje najlepſchi dar wobradžicž dacž, dar Božeho ſłowa. A cžeho dla je to najlepſche? Dofelž i tnych ſwjatnych ſłowow, i ewangelija wócžto twojeho Wótza na tebje hlada, do kotrehož trjebaſch jenož juntrócž prawje nutſ pohladacz, ſo by ſa wſchitke cžakny a wobſtejnoſcže ſebi teho wěſny byl:

„Hdyž ſo runje ſeſda cži,
Bóh ſej na ſte njemyſli.“

Hamjen.

„Cžincže ſebi tudny žiwjenje rjane a wjeſele!“

I.

Wſchitko je waſche.

(Po F.)

„Ale ſchto chžemy i teje bjeſbožnej ſažadu?“ ſo něchto praſcha. Wny wěmy, ſo wyſche pohrjebniſcžca njewěrjazych něhdže tať ſtejeſche: „Cžincže ſebi tudny žiwjenje rjane a wjeſele!“ a potom dale džěſche: „Žana wěcžnoſcž njeje, žane ſaſowohladanje.“ —

Duž wſchaf ſo ida, kať by ſamyl naſcheho roſpomivanja wopacžny byl.

ſa to wſchitko derje wěm. A runje teho dla ſym ſebi tón ſamyl wuſwolil. To přenje ſłowo ſaſtupuju w mjenje ewangelija. Pſchecžimo druhemu wojuju w mozy ewangelija. ſa mjenujžy praju, ſo je jenož hódno, na ſemi jako cžłowjeť živy bycž, hdyž nam wyſche teho ſwěta bójſki wótžny kraj kiva a ſo ſwěcži. ſa wobkručuju, ſo najcha ſemja wſchu ſwoju radoſcž ſhubi, jeli ſo na njebjeſa ſwoju nadžiju njeſtajimy.

Druhe němſke wuprajenje hiſcže je, kotrež je naſpomnjenemu podomne; wone reka: „Wny hidžimy a njebojimy ſo wěcžnoſcže wjazy; tole žiwjenje polěpſchicž je naſche žadanje.“ Nětko pať ſo ja wſchitkich ſprawnych ludži woprajam: Schto je wjazy cžinił, tole žiwjenje polěpſchicž hacž tón, kotryž je wěcžnoſcž roſſwětkil, naſch knjeſ Jeſuſ Khrjſtuſ. Tyžaz krocž je ſo dopokaſalo, ſo je pſcheſ njeho cžłowjke bratrowjke cžucže do ſwěta pſchichło a to pſcheſ to, ſo je wažnoſcž kóždeje jenotliweje duſche do praweho ſwětkla ſtajił. Wón je tón wulki dobyčejſki ſeſchta nade wſchěm wotrocžſtwom. Wón je Wócžez wſchitkeje ſwobodoſcže, ſwobodoſcže ſwědomnja, kať tež ſwobodoſcže w ſjawnym žiwjenju. Haj, haťle pſcheſ ewangelijon ſu myſle luboſcže a nadžije do ſwěta pſchichłe, kotrež móža ſame nam ſwěť ſpodobny ſežimicž.

Duchapoľny muž i Hollandſkeje wupraji: „To žiwjenje na ſwěcže tuteho mjena hódne njeje, jeli ſo roſſwětklene njeje wot něcžeho, ſchtož je wjazy hacž to žiwjenje.“ To je wěrnó. To žiwjenje tudny na ſemi je polne njeměra a njewěſtoſcže, polne tyžazkrocžneho horja, ſo dnrbi myſlazemu cžłowjeť to žiwjenje cžucže napſchecžiwne bycž, hdyž wón žaneje wěcžnoſcže njeſnaje. Tať praji duchapoľny, ale njewěrjazy wucženy Schopenhauer: „Jeli ſo je Bóh tón ſwěť ſtworil, ja njechał tón Bóh bycž; hubjenſtvo ſwěta by mi wutrobu roſpuſknylo.“ To ja roſumju. ſa ſebi myſlicž njemožu, kať mohl myſlazny cžłowjeť (ach, bohužel je malo prawje myſlaznych ludži), kotryž w roſtlaczu tónž naſcheho bycža póſnaje. — ja ſebi myſlicž njemožu, kať mohl tajki kuſka radoſcže w žiwjenju mēcž. Potom tola ſame ſadwělowanje woſtanje.

Myſleče ſebi juntrócž ſwěť, na kotrymž žana wěža wjazy k njebjeſam njepokaſuje, na kotrymž žane ſnyki ſwonow wjazy pſcheſ hory a doľny, pſcheſ měſta a kraj njeklineča, hdžež žadny „džen teho Knjeſa“ njeje, na kotrymž cžłowjeť ſwojei woczki poſběha k horam, i kotrychž nam pomoz pſchińdže, žadny Boži dom, kotryž ſo nam njeđzeli wotewrja, žana ſpěwaza ſwjecžaza woſada. Nihdže žane dopomnjecže na wěcžnoſcž. Na ſmjertnym kožu žane ſłowo trojchta; pſchi rowach ſame ſylſny ſadwělowanja: na rowach žadny kſchiž. — pſchemyſlem, i wotkał dnrbjalej nam w tajkim ſwěcže radoſcž a wjeſeloſcž pſchicž.

Na wopaf, ſchtož w mozy kſchecžijanſkeje wěry ſady wſcheje ſwětneje hary a ſwětneho hubjenſtwa, wulke, nihdny njewuhajchaze ſwětklo wěcžneho wótžneho domu wohlada, — tón móže radoſcžiwny bycž tež pod kſylſami.

ſ krotka: cžłowjeť wěcžnoſcže ſam ma cžjſtu radoſcž nad žiwjenjom. ſa njeho je hódno, ſo wón ſwjajſki luboſcže ſwjaja, pſchetož wón wě, ſo horkach dale traja, a ſo budža tam doľonjane. ſa njeho je hódno, ſebi žiwjenje rjane ſežimicž, pſchetož wón wě, ſo je ſemſke žiwjenje jenož pſchihotowanje na wěcžne.

Abó njeby ty tež róžu cžim radſcho hladał, hdyž ty wěſch — jeli ſo ſo wona prawje hlada — ſo i jeje forjenja junu nowa ſakčěje, i tym wuměnjenjom, ſo je ta nowa tyžaz krocž rjeſſcha a bóle wonjaza? Njeby ty tajku róžu radſcho hladał, hacž hdy by ſebi myſlicž dnrbjal: „Žutje je nimo; ja wěcžne nimo!“ —? Hladajcže, lubi cžitarjo, tať je ſe ſemſkim žiwjenjom; wone haťle ſwoju wažnoſcž ſebi nadobydže pſcheſ wuhlad na wěcžnoſcž.

Haj, ale — ſo napſchecžiwja — njedyrbimy my, runje ſo bychmy wěcžnoſcž dobyli, ſwěť ſaprēcž, naſchu wutrobu wote wſcheho ſemſkeho wotwjajacz, woſebje ſami ſebje ſaprēcž? ſa wotmolwjenje poſtaju naſcheho reformatora Luthera ſameho. Wón juntrócž wupraji: „Kſchecžijan je knjeſ nade wſchitkimi wězami“; to reka: wón móže wſcheho parowacz, hdyž Bóh to chze; to pať tež reka: wón móže wſchitko mēcž a wužicž i radoſcžu a džatownoſcžu, kať doľho jemu to Bóh woſtaji. — Najlepſche pať je, ſo je Luther to ſam je ſwojim žiwjenjom wopokaſal. Hdže na deńdžemy muža, kotryž ſamó tať žortniwje wſchelate ſwjebelenje, woſebje ſwjebelenje pſcheſ hudžbu, dale roſwjebelenje w pſchitrodže, w ſwójbje a towaſtjwe wažicž? Tón muž pať je ſnutſkownje

wichón swobodny. Kóždy wofomik je wón hotowy wscheho so wostajicz, jeli so Wóh tón Knjes febi to žada. Swoje semske sbože, haj žamo swojou strowosć a swoje žiwjenje je wón hotowy woprować, hdyž ma ja swojeho sbožnika jasťupicz. Tu widzimy dopjelnjene to słowo japoschtola Pawola: „Wschitto je wasche; wy pak seže Khrystužowi“; abu to słowo nascheho sbožnika žameho: „Woni žu na žwěće, ale niz wot teho žwěta.“

Stworjenja nejšbu čertowskeho, ale bójškeho rodu. Wschitto, šchož móžemy i džakownej wutrobu wuzić, móžemy wješele pschijec. Nischeščijanstwo njecha mnichowstwo bycz, so cžlowjek je žwěta cžetnje. Ale to je nužne, w žwěće žwětej cžefać. „My dyrbinmy žo Boha wysche wscheho bojec, lubowac a žo jemu dowěric“, to je hłowne prawidlo. „Jene je nužne“, mjenujyž Žesuf žobyc. Kublo, sbože, wješele, kajtežkuliz je — totrež tebe wot njeho přecž cžehnje, je ja tebe skazenje a hdy by tež tyžaz druhim dowolene bylo. Hdyž dyrbiš žo rošbudžic: pak Khrystuž pak žwět, kischeščijan dwelowac žnemóže. A to jemu cžezko bycz žnemóže, žamo tehdy, hdyž žylly plaka. Šchož pak móže Žesuf žohnowac, teho móžesch žo wješelicž.

Mały Sawojarda

abo

Sbože psches sprawnoicž.

(Wotrəcəwanje.)

„Sleježe, lube džěcžatka“, poča wuczež, „tónle našch mlody pscheczel“, — a pschi tym poplaza nascheho Antona lubosčiwje na ramjo, — „tónle našch mlody pscheczel je je Sawojardskeho kraja. Tónle kraj je daloko wot naš. S wjetšeho džěla je to kraj wyškich horow, kotrež nimale hač do njebež dožahaju. Tam pak bydla šprawni, dobročiwni, nadobni ludžo.“ — Sawojarda pohladny džakownje na wuczerja. Wuczež pak powucžowasche dale: „Našch mlody pscheczel, hač runjež je lédma lěto staršchi dnyžy wy, je nana a macž wopuschczil a je žo na pucž nastajil do žyby, hdyž dyrbi žo žam ja žo staracž, a žo žam se žwojež ruku a se žwojim bobakom ježiwicž. Sa waš starataj žo hišcže žwěrnaj, dušchnaj staršchey; i nimaj žydnjecže žo ja blido. Wóšnajcže tele sbože a budžcže žimaj džakowne! A nětkole, lube džěcžatka, wobhladajcže febi i woprědka tele šwěratko prawje pěkujcže, šcho je wone nawuknylo. Sleježe, něhdže dwě stopje je dolhe; žyly kuschu ma wopuschku, něhdže 4 zole dolhu. Wobhladajcže febi tež hłowczku; je tołta a kuschu. Wóczžy blyšcžitej žo jako sernicžny a žwěczitej we mudrošči. Wuschy stej, kaž widžicže, jara kuschey, kožmatej a stej w kožmach žyly šachowanej. Čžornobrunu ma žuknicžku a tak derje šechitu, so ju cžaz žiwjenja k krawzej na šaplatanje njepóščele; ženje žo jemu njeroštorhnje kaž wasche kholowczki.“ — Pschi tyhle słowach žo schulste džěcži móžnje žmējachu. „Bobacz žydl“, powjedasche wuczež dale, „žyly žamlutki wyškoto na horach a wuryje febi tam horach jamy, w kotrychž wón w šymje bydl a hušto doščž žyly dolhu šymu hač do mlodeho nalěcža pschecžmoreči. Tež ja lětni cžaz natwari febi wobhydencžko a wupoščele je febi se žynom a se žlonu, a nanosy febi hušto doščž tež žyrbu do njeho.“

„S cžim dha žo žiwi?“ woprašča žo mały pacholt, ruku pošbėhnywšchi.

„S cžim žo žiwi?“ wopřetowasche wuczež. „Se wschelafimi rostlinami a šelczkami; rady napije žo tež mlaka. Teho dla baja žo tež wschelate bajki wo nim“, powjedasche wuczež dale. „Powjeda žo, so žo jedny wot bobaczkow na křibjet lehnje, so žo i žyrbu, i rostlinami poklascž a potom kaž žanje do jamy cžahnyčž da.“

„Aj, to cžyž ja widžecž!“ žawolachu nětkre hlošy.

„Mi žo wěricž njecha, so je temu tak“, praji wuczež, „a tež našch Anton je powjedał, so febi bobaki wschelate přyšle šejhaju; tola tajkele žankowanje tež wón cžaz žiwjenja hišcže wohladał njeje.“

Nětkole žapocža bobak žwoje přyščiczi šejhacž, kaž my to hižo šnajemy. To wubudžesche móžne wješele bjes schulskimi džěcžimi. Džěcži cžyžchu žo pschi žamym kšore žmjecž, jako Anton bobakej knihu pod pažu da, a hdyž žo bobak jako schulski hólž na mału lawku žymy.

Hdyž bė Antonowe pschěštajenje nimo, mějesche našch mały lud hišcže wjele na wutrobje.

„Móže bobak tež nóžku dacž, kaž pšyczk.“

„Sso wě“, wotmolwi Anton, „pój jenož žem a daj febi jemu podacž!“

Kóždy wot schulskich džěcži cžyžsche febi dacž nóžku podacž, tola wuczež to wchitkim dowolicž njemóžesche.

„Ssměm bobaka pomajfacž?“ prašchesche žo mješčichi hólczk.

„Sso wě, bratšiko!“ džesche Anton a donješe bobaka k hólzej. Tón pak ruku kšětije přecž wša a mēnjesche: „Wón tola nješuža?“

„D ju! móžnje kuschu, hdyž žo rošhněwa. Tola hdyž žym ja pódla, bobak ženje nješuža. Pomajtaj jeho jenož!“ A kóždy cžyžsche bobaka pomajfacž.

„Džij, žanko!“ kašasche nětko wuczež přenjemu w schuli, „dońdž po hornecž mlaka! Nječ žo bobaczk pošylni, hdyž je naš se žwojimi přyščicžami šwěšeli. Tež móžecže febi bobaczka ja pschiklad wjacž. Wy seže widželi, kaš bobaczk žwojeho wuczerja pošlucha, kaš wón wscho cžini, šchož febi jeho wuczež žada.“

žank žo bórny i hornecžkom mlaka wrěczi. Potom liny mlako do nopaščka a štaji nopaščk bobakej. Tón febi dwójžy kašacž njedasche, ale žapocža wješeli šchlapotacž. Džěcži, Sawojarda a tež wuczež wješelachu žo nad tym, kaš mlako bobakej žlodžesche. Pschi tym pak njebė žo nihto dohladał, so bė žo wulki cžerny kozor na wotewřene schulske wokno žymyl. Ma jene dobo bėšche kozor i wokna na blido škocžil, a předy, hačž móžesche jeho wuczež popadnyčž, bėšche bobaka do šchije kuschyl. Džěcži wóšje šawolachu a wobžarowachu wboheho bobaczka. Hdyž bėchu kozora wuhnali a wokno jačžimili, hladachu ja wbohim bobakom. Bėšche drje hišcže živy, tola kozor bėšche jeho štrašnje kuschyl. Anton njemóžesche žo trošchtowacž, majkasche štajnje žwojeho bobaczka a šawjaja jemu šchiju. Hdyž tež mějesche Anton pschi wotěndženju nahromadženy pjenjes — džěcži bėchu wjele dawale — w šaku, dha džěšche tola šrudny wotšal, dokelž bėšche žo žwojemu lubušchey tak šrudnje šechlo. So jeho tež wuczež trošchtowacž špytasche, a so jemu rošpowjedasche, so rana bórny šazije, to žo žamo rošumi. Njanj pjenjes jemu do ruki škóčžiwšchi, Antonej wotšal cžahnyčž da.

(Wotrəcəwanje.)

Žesuf Khrystuž je tón pucž.

Šchož je žo w žušej, nješnatej krajnje šabludžil, tón šnaje tu radoščž, kotraž štysknuwu a jadwelowazu wutrobu napjelni, hdyž žo wóczko na dobo na pucžpofasowacž dohlada. Potom je wscheje bojoseče a staroseče kónž, pschetož tón pucžpofasowacž i nušy wupomha: Wón nam šjewi, hdyž mamy žo wobrocžicž, so bychmy k wotřknenemu kónžej doščli a w tej wěstosčzi žo wutroba pošbėha a našcha noha žo mjenje špróžna cžuje. — Tam wschaf, hdyž žmy domach, my žaneho pucžpofasowarja njetřebamy, so bychmy prawy pucž namakali; pschetož w domijnje je džč nam wschitto krocžel wot krocžele šnate a žamo w najcžěmnisčey nožy my wěmy, hdyž mamy žo wobrocžicž. — Šinak to je, hdyž žo na pucžowanje do nješnateho kraja nastajimy. Tehdy febi my najpředy pilnje kšarty pschehladamy a w pucžowanškich knihach cžitamy a žo po móžnosčzi rošjašnimy wo horach a dolach, wo městach a krajinach a wo pucžach, kotrež tam wjedu.

Pschi tym wschěm je wjele ludži, kóšřž, hačž runje najmješčische džěške pucžowanje njecžinja, bjes teho, so njebychu kónž šnali, kotryž žu febi wotřknyli a pucž, po kotrymž maja hiečž, tola džč wote dnja dolhi a hušto štrašny pucž žiwjenja džěja febi na kónž njemžšlo a žo njepraščejo, hačž žu na prawym pucžu. To dyrbjala našcha najwóšebnišcha štarwicz bycz, prawy pucž do njebjeskeho wótžneho kraja namakacž. Žesuf Khrystuž je tón pucž. Tola dajcže febi mału historiju wupowjedacž, kotraž dyrbi nam pokajacž, kaš dyrbi wumožnik w najwjetšchey nušy žam pucž bycz. — Mały hólž bėšche se žwojimaj štaršchimaj k morju pucžowal. Tam pschi brjošy móžesche w pėšku hrajlacž, ale nan bėšche jemu křucže šakajal, daloko přecž bėžecž; wón dyrbjesche dom, w kotrymž bydlachu, štajnje w woczomaj wobšhowacž. Njedžiwajo na nanowe šakasanje wón jedny džč pschi brjošy dale bėžesche, so by mušhle pytal a pschewo dale wot doma žo šdalowasche. To bėšche runje tón cžaz, w kotrymž bėšche woda wot brjoša wotbėžala a tak bėšche tež jena škala na žuchim, kotraž hewal hlubofo špody wody ležesche. Ma nju žo tón hólž dohlada, po nej wješeli horje lešesche a žo na rybiczach šwěšeli, kotrež w kuzach wokoło pluwachu. Žako žo cžmicžkasche, febi na nana pomyšli a cžyžsche žo domoj wrěcžicž. Wón po škali tam a jow bėšasche, ale nihdže dom njewuhlada a i naštróženjom žo dohlada, so bėšche žo bjes tym woda wrěcžila a so bėšche jeho žyly wot kraja wotdžělila, pschetož woda škalu je wschěch bokow wobdawasche. S kóždej mješčichmu woda wysche pschidžcže a wona bu pschewo

hlubšcha bjes nim a bjes brjohom. Wón so swojeje njeposluš-
nošće fajesche. Se swojej czapku wón do wschěch bokow kiwajche
w nadziji, so so něchtu na njeho dohlada; ale podarmo. Wón
wo pomoz wołasche, kaž khetšje móžesche a wětr a žołmy jeho hlóš
je swojim šumjenjom pohlušichu. Wu pschezo czěmnischo,
pschezo bóle a bóle so woda pschibližesche. Sa krótki čaš
dyrbjesche tež skała powodžena bycz a wón dyrbjesche swoju nje-
poslušnosć tak slě wotpokuczič. — Tola kěz buj! — Jako běšche
hižo zylu nadziju na wumóženje šhubil, wón na dobo blisko swoje
mjeno wołacž sašlyšcha. To běšche jeho wulki bratr, kiž je
šylnymaj rukomaj psches žołmy pluwasche a kotryž běšche jeho
wschudžom pytał, doniž njeběšche jeho wo pomoz wołanje sašlyšchal
a nětko swoje žiwjenje na to stajil, so by jeho wot šmjercze wu-
mohl. Žaložujuo jeho to džěczo wokoło schije wsja. „D sčto
dyrbju činicz, so bych pucz domoj namatkał?“ Troschtujo bratr
praji: „Tón pucz šym ja; ty njetrebajsch ničzo činicz, hač so
mje twjerdže džeržecz a mje njepuschczicz.“ Nětko wón to džěczo
na khribjet wsja a s nim psches morjaze žołmy pluwasche a jo
šfóncznje sašo do nauweju rukow wróczo pschinješe.

Tak je so Jesuš našch bratr jčinič, so by naš psche wschitke
wody horja, psche wschitko blóto hrěcha sašo do rukow njebieskeho
Wótza pschinješl. Teho dla modlmy so džakownje k njemu a
czitajmy w šwjatym pišnje. Wone dyrbi našch puczpočasowar
bycz. — My mamy šchtyri seženja a tola pschinješu nam wschitke
tón šamy ewangelijon, tu šamu powjesč sbóžnosće. Suntrócz
wohladach w wobrašowej galeriji tji abo šchtyri wobrašy, kotrejž
wschitke teho sbóžnika s čěrnjojtej frónu počasachu, ale wone běchu
wschitke wschelate. Róždy wobras mějesche swoju wošebitu rjanosč,
kotraž jón wujnamjeni. A tola so poitajicz njeda, kotry běšche
najrjeišchi. Tak namatamy we wschitkich seženjach teho šameho
lubowazeho, sa naš čžerpjazeho sbóžnika, kotryž praji: „Wascha
wutroba so nještróž! Sa šym tón pucz!“

Njedyrbjalo nam hańba bycz?

Luby čitarjo! Šnano je so tebi pschi tym wuprajenju
japochtoła: „Šhrystuš je nam wopišmo wostajil, so bychmy
šlědžili sa jeho štopami“, hižo podomnje šescho, kaž mi: Ty by
šebi s hlubokim šdychowanjom wušnal: „Ach, kaš móžu sa tele
šłowa dopjelnicž! To mi ruzy do kłina padnjetej, hdyž chzu
jenož japocžatł s khodženjom sa Jesušom činicz.“ A šawěšče,
hdy by nam Jesuš jenož pschiklad byl, bychmy s wěštosčju wschitzy
šhubjeni byli. Runje tak so nam s pschikladom šlawnych człowjekow
šendže. My mamy pornjo nimi rad to šačuzče: My šmy juntrócz
nižšchi ludžo wot naroda a pschi najšpšchej woli to dokonječč
njemóžemy, sčtož tamni s tej wulkej mozu, kotraž běšche w nich,
dokonjachu.

Nó derje, šlyšch historiju, kotraž je so w hórkojtych, šmnych
krajinach Šchottlandskeje podala. Tam w přenim šymškim čašu
na dobo šněhowa mjeczsl pschindže. Wěškil šněh psched šobu
w tajkich hromadach honjesche, so so wschitzy człowjekojo a wschitke
šłoczata khetšje pod wobarnowazy kryw wukhowachu. Jako běšche
so njemjedro lehnulo a ludžo sašo se swojich wobndlenjom
wuidžechu, běchu pucze a šchěžeški šawěte. To šamo na šebi slě
bylo njeby, pschetož tajke něšcto so husezišcho šta. Ale šadło
wot wjazy hač što wozow, kotrejž na wjetšche kubló šluschachu
běchu so šhubile. Paštyč běšche je pschi žalošnej šněhowej
mjeczslzy bórny s woczow šhubil a běšche so šam s nušu wu-
khowacž mohl. Woni dwaj dnjej sa šobu wot ranja hač do
wjeczora pytachu, bjes teho so namatachu, hdyž běchu wozzy
wostale. Šenicžke hiščeže nadziju žiwjesche: poš běšche so je
šadłom šhubil. A hlaj, ščeci džěń šfóncznje wozzy na jenym
blaku namatachu, kotryž běšche psches horu a sčtomu psched
šněhowej wječnzu wukhowany byl a běšche tež wozzam žyrobny
došč ššicžil. Šswěrnny poš běšche jemu dowěrene wozzy tam
šehnal, wón šam pak na štrach a nušu njedžiwajo, ležesche na
šmjercž šłaby pschi puczju tamneho paštwiščeža. Wón běšche
radšcho hlóda wumrjecž chzyl, hač so by šadłu swojeho knjeja
šawutlicž dal.

Sčto dyrbimy k temu prajicz: Šnano tež: „Tajke něšcto
drje móže poš činicz, ale my człowjekojo šmy šłabšche štworjenja!“
— My wjele bóle, jako to čitach, ta myšl pschindže: „Šańbujče
so, człowjekojo! Čžecze wy w šamo so woprowazym podacžu
woprawdže mjějšchi bycz, dylžli paštyřski poš? —

Šslawny muž juntrócz wupraji: „Poš je dvě ščezinje
człowjek, jenož jena ščezina jemu pobrachuje.“ Dyrbjala ta jena
ščezina to bycz, so šmy my wjele šebicnišchi dylžli wón? Tola
zyle wěšče niz. Licžmy wjele bóle k tej ščezinje, so tež naj-
mudrišchi poš mozy wniššescheho šwěta do so pschijecz njemóže.
A tele mozy so nam poššicža psches teho, kotryž wo šebi praji:
„Sa šym tón dobry paštyč. Sa wostaju swoje žiwjenje sa
wozzy“; psches teho, kotryž nam pschiwoła: „Na tym budžecze
pošnacž, so wy moji wuczomnizy šče, so so bjes šobu lubujecz,
kaž sa waš lubowal šym.“ — Nječahsch so psches teho Šnješa
s duchom nješebicžneje lubosče napjelnicž dacž? Šomyšl šebi na
tule historiju a nječ tebi to praščenje napominajo do šwědomnja
rečzi: „Njedyrbjalo nam, człowjekam, hańba bycz?“

Sčto je twoja dušcha winojta?

Bohata knjeni běšche, jako běšche jejny pschyczł, kotryž běšche
jej jara luby, so šaběžal, 400 hrinnow temu šlubila, kotryž by
jeho sašo pschinješl. 400 hrinnow sa maleho pschyczła! sa nje-
kničomne ščozatko, kotrejž šnano 100 ludži na hašy wokoło
běhač widži, bjes teho, so by sčto na nje kězbowal. Sčto je
na tajkim ščozecžu, so so sa nje tajke wopory pschinješu? —
Wěšta wěž je, so wone šame na šebi wulkeje wažnosče nima;
tebi so kničomne šda, dokelž je nješnajesch a njelubjesch, ale jeho
knjeni jo lubuje a jeho wažnosč šama leži w tej lubosči, kotruž
je knjeni, kotraž je jo šhubila, k njemu mēla.

Runje tak je se wschitkimi wězami tuteho šwěta. — Ty
kóždžicžki džěń na hašach ludži šetkaš, kotřiz sa tebe ani wažnosče
nimaja; to je tebi wscho jene, hač šu živi abo wumrju, hač šu
štrawi abo šhori. Ty pschewodženja wohladašch, bjes teho, so by
twoja wutroba hmita byla — tuczi ludžo wažnosče sa tebe
nimaja. A tola kaš wulka je ta šrudoba, hdyž mandželšti, hdyž
macž swoje pošledne Boženje swojej lubowanej mandželškej,
šwojemu drohemu džěščju prajicz dyrbitej. Šich wažnosč leži
w lubosči, s kotrejž buchubowanu.

A to je, sčtož nam wažnosč człowškeje dušče šjewi a wos-
jašnjuje. S hrěchom womasani a šhubjeni, kaž my šmy, my
šami wot šebje ničzo winojči nješšmy. Mascha placžiwosč leži
w lubosči, s kotrejž naš Wóh lubuje a mēra teje lubosče nam
placžišnu šjewi, kotruž je wón šaplacžil, so by naš s nowa dobył,
mjenujzy podacže swojeho Ššyna ššom Šhryšta.

„Tak je Wóh tón šwět lubowal, so wón swojeho jenicžkeho
narodženeho šyna dal je, so bychu wschitzy, kiž do njeho wěra,
šhubjeni njebyli, ale to wěčne žiwjenje mēli.“ (Šan. 3, 16).

To je tón džiw jeho lubosče: „Teho dla šhwali Wóh swoju
lubosč k nam, so Šhrystuš sa naš je wumrjel, hdyž my hiščeže
hrěšchnizy běchmy. Šhrystuš je sa naš šjesšbóžnych wumrjel.“
(Rom. 5, 6 a 8).

A čžile „hrěšchnizy“, čžile „šjesšbóžni“, čžile „wschitzy“, to šy
ty, to šym ja, to je kóždy, to šu wschitzy człowjekojo.

Šladaj na muža abo žonu, kotrejž je njeporjadne žiwjenje
do šhubneje khetšje pschinješlo, pohladaj na šłóšnika, kotryž je
sa kónž swojeho žiwjenja šady jastwownych nurjow šamknjeny, po-
hladaš na pscheczinjera, kotryž štajnje w ščozmach šedžo hraje
a pije. To šu tež tajke šaběžane, šhubjene štworjenja, kaž tón
malý pschyczł. Wone žaneje drugeje wažnosče nimaja, hač to,
sčtož šu swojej šwóbjje, wošadže placžile. Šdyž so šhubja, to
žadny człowjek njewobžaruje a tola je to muž abo žona, sa kotrejž
je Šhrystuš wumrjel.

W tym leži, sčtož je žana dušcha winojta, kotraž je so
šnano šabludžila a kotraž móže so tola wumóž, so je Šhrystuš
sa nju swoju krej pschelał.

Kóždžicžki — najšhudšchi, najšhubješchi, najwopuschčenišchi,
najžazpjenišchi człowjek móže šebi po tajkim psched šchizom, na
kotrymž je Jesuš swoje žiwjenje do šmjercže dal, prajicz: tu mam
ja to dopokasmo, so Wóh mje lubuje. To šym ja winojty, sčtož
Wóh moju dušchu waži a sčtož je wón sa mnje šaplacžicž dyrbjal.
To je tón wopor, kotryž je wón pschinješl, so by mje wumohl.
Šdyž to prawje wopomnimy, kaš wjele je našcha dušcha psched
Bohom winojta, my tež wažnosč teho šłowa ššom Šhryšta
ššumimy: „Sčto pomha człowjekej, hdy by wón runje žyly
šwět dobył a wschaf na swojej dušchi šškodowal?“ Mat. 6, 33.